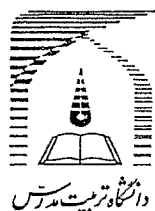

۲۲۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۲۲۷

دانشگاه تربیت مدرس
دانشکده هنر

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد معماری

ارزشهای ماندگار در باغ ایرانی - برداشتی معاصر از باغ ایرانی
(مورد طراحی : باغ ملک)

سید صالح نیاکوئی

استاد راهنما :

دکتر محمود نصیری انصاری

استاد مشاور :

دکتر مجتبی انصاری

خرداد ۱۳۸۶

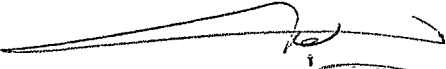
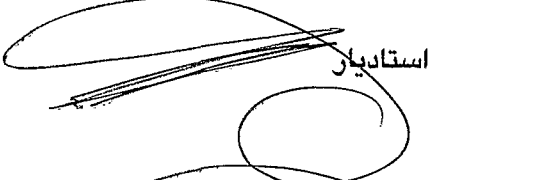
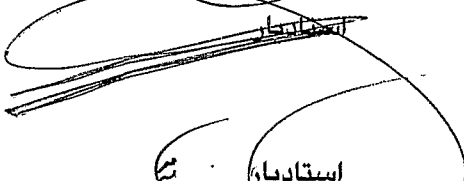
۶۰۸۰۶

موسسه تخصصی معماری
معماری ایرانی

۱۳۸۷ / ۲ / ۰۵

تأییدیه اعضای هیات داوران حاضر در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

اعضای هیئت داوران نسخه نهایی پایان نامه آقای سید صالح نیاکوئی تحت عنوان: «ارزشهای ماندگار در باغ ایرانی - برداشتی معاصر از باغ ایرانی (مورد طراحی: باغ ملک)» را از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آنرا برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد پیشنهاد می کنند.

امضاء	رتبه علمی	نام و نام خانوادگی	اعضای هیات داوران
	استادیار	دکتر محمود نصیری انصاری	۱- استاد راهنما
	استادیار	دکتر مجتبی انصاری	۲- استاد مشاور
	استادیار	دکتر محمدرضا بمانیان	۳- نماینده تحصیلات تکمیلی
	استادیار	دکتر محمدرضا بمانیان	۴- استاد ناظر
	استادیار	دکتر محسن فیضی	۵- استاد ناظر

دستورالعمل حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهشهای علمی دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاست‌های پژوهشی دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیات علمی، دانشجویان، دانش‌آموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهشهای علمی که تحت عناوین پایان‌نامه، رساله و طرحهای تحقیقاتی که با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد ذیل را رعایت نمایند:

ماده ۱- حقوق مادی و معنوی پایان‌نامه‌ها / رساله‌های مصوب دانشگاه متعلق به دانشگاه است و هرگونه بهره‌برداری از آن باید با ذکر نام دانشگاه و رعایت آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مصوب دانشگاه باشد.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه / رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجامع علمی باید به نام دانشگاه بوده و استاد راهنما مسئول مکاتبات مقاله باشد. تبصره: در مقالاتی که پس از دانش‌آموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه / رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

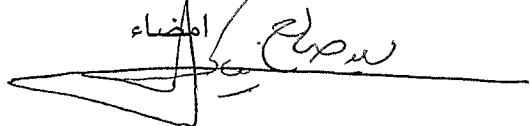
ماده ۳- انتشار کتاب حاصل از نتایج پایان‌نامه / رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با مجوز کتبی صادره از طریق حوزه پژوهشی دانشگاه و بر اساس آیین‌نامه‌های مصوب انجام می‌شود.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه / رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنما یا مجری طرح از طریق حوزه پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵- این دستورالعمل در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۱۳۸۴/۴/۲۵ در شورای پژوهشی دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است و هرگونه تخلف از مفاد این دستورالعمل، از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری می‌شود.

نام و نام خانوادگی

امضاء

بسمه تعالی

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه) عبارت ذیل را چاپ کند:
«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد / رساله دکتری نگارنده در رشته معماری است که در سال ۸۶ در دانشکده هنر دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم/جناب آقای دکتر نصیری انصاری، مشاوره سرکار خانم/جناب آقای دکتر مجتبی انصاری و مشاوره سرکار خانم/جناب آقای دکتر _____ از آن دفاع شده است.»

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده رابه عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیه کند.

ماده ۵: دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تامین نماید.

ماده ۶: اینجانب سید صالح نیاکوئی دانشجوی رشته معماری مقطع کارشناسی ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی: سید صالح نیاکوئی

تاریخ و امضا:

تقدیم به

مادرم ، اسطوره صبر و فداکاری و

پدر بزرگو.ارم

و خانواده ام که عزیزترین هستند

شایسته است مراتب قدردانی و سپاس خود را از استادان و سروران گرامی ابراز نمایم:

جناب آقای دکتر محمود نصیری انصاری

جناب آقای دکتر مجتبی انصاری

که زحمت راهنمایی و مشاوره را بر عهده داشتند.

تشکر از آقای دکتر بمانیان که همواره از هیچ کمکی در این راه دریغ ننمودند.

تقدیم و تشکر ویژه از سرکار خانم مهندس فریار جواهریان، رئیس هیئت مدیره مهندسين مشاور گام ما (گروه ایجاد معماری و منظر ایرانی) بخاطر اسناد و مدارکی که در اختیارم نهادند.

تشکر از خانم *Mary Emma Adams* در سفارت انگلیس که آشنایی با ایشان زمینه بازدید از باغ فرمانیه را فراهم نمود.

تشکر از خانم *Francesca Toscano* در سفارت ایتالیا که امکان بازدید و عکسبرداری از باغ فرمانیه را فراهم نمودند.

تشکر از آقای مهندس امیر ملکی بخاطر حمایت‌های بی دریغش در تمام این مدت.

همچنین از سایر عزیزان ، خصوصا خواهران خوبم که بهترین یاریگرانم بودند و همچنین دوستان خوبم که با من همراه بودند، قلبا سپاسگزارم.

سید صالح نیاکوئی

Saleh_niakouei@Yahoo.com

خرداد ۱۳۸۶

* چکیده

این تحقیق در برگیرنده دو بخش نظری (Theory) و عملی (Performance Practice) می باشد. بخش نظری به بررسی سیر تحول تاریخی باغ در دوران قبل و بعد از اسلام، تعاریف باغ ایرانی و چهارباغ، شناخت عناصر و ویژگیها و درنهایت ساختار کلی باغ ایرانی از دیدگاه معماری منظر می پردازد، چرا که متاسفانه باغ سازی در ایران امروز، جایگاه شایسته خود را پیدا نکرده و هنوز تحقیقات و مطالعات در این باره بسیار ضعیف است.

بخش عملی بر بن مایه های بخش نظری و ایده های گنجانده در آن، طراحی و ارائه شده است. در واقع بخش عملی به مطالعه موردی (Case Study) یکی از قدیمی ترین باغ های بجا مانده از دوره قاجاریه یعنی باغ ملک شمیران کنونی (باغ ملک التجار در امامزاده قاسم)، که یگانه باغ غیرسلطنتی تهران بوده است - و اکنون در سرنوشتی مبهم رو به زوال می رود - می پردازد تا ایده های کلی بخش نظری را که بیشتر شامل اصول و ارزشهای ویژه باغ ایرانی می باشد، اقتباس و با ایده هایی از منظر جدید در دوران معاصر تلفیق نماید.

پروژه در بخش عملی با پیش فرض اینکه باغ ملک تنها باغ موجود در منطقه گلاب دره با ارزش اکولوژیکی می باشد و اینکه رفته رفته از هویت، تاریخ و شناسنامه فرهنگی گذشته خود فاصله می گیرد، سعی در حفظ ارزش ها و عناصر تاریخی باغ ملک دارد. نکته ای که بیش از همه می تواند به این امر کمک نماید، توجه به حضور فرهنگ و روح و حس مکان و نیز بکارگیری مناسب بستر و زمینه های تاریخی موجود در سایت می باشد: در ادامه کار، پروژه با رویکردی نو تلاش می کند تا اصول باغ سنتی ایران را با جریان معماری منظر معاصر تلفیق نماید و در نهایت از ورای کارهای عملی و با تکیه بر بخش های نظری، به برداشتی معاصر از باغ ایرانی و بازآفرینی آن دست یابد.

* کلمات کلیدی

باغ ایرانی - برداشتی معاصر - باغ ملک - ساختار باغ ایرانی - حس مکان - ارزش های ماندگار

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۱	تعریف مساله و سوالهای اصلی تحقیق
۲	سابقه و ضرورت انجام تحقیق
۲	فرضیات
۲	اهداف تحقیق
۳	روش تحقیق

فصل اول : پیشینه تاریخی باغ (قبل از اسلام)

۴	مقدمه
۵	۱-۱. آفرینش جهان (اهورامزدا و اهریمن)
۷	۲-۱. پیشدادیان
۷	۳-۱. بومیان ساکن ایران قبل از آریایی ها
۷	۱-۳-۱. عیلامیان (حدود ۲۴۰۰ تا ۵۵۰ ق.م)
۸	۲-۳-۱. اورارتوها (حدود ۱۲۷۰ تا ۷۵۰ ق.م)
۸	۴-۱. مهاجرت آریایی ها به ایران
۹	۵-۱. هخامنشیان (۳۳۰ تا ۵۵۰ ق.م)
۱۲	۱-۵-۱. باغ سلطنتی پاسارگاد
۱۹	۲-۵-۱. ویژگیهای باغهای هخامنشی
۲۰	۶-۱. سلوکیان و اشکانیان (۲۵۰ تا حدود ۲۲۶ میلادی)
۲۱	۷-۱. ساسانیان (حدود ۲۲۶ تا ۶۵۶ میلادی)
۲۳	۱-۷-۱. پردیسههای ساسانی
۲۵	۸-۱. ظهور اسلام

فصل دوم : واژه شناسی و تعاریف باغ وچهار باغ ایرانی

- ۱-۲ . واژه شناسی باغ ایرانی ۲۷
- ۲-۲ . مفهوم واژه باغ ۲۸
- ۳-۲ . تعاریف باغ ایرانی ۳۰
- ۴-۲ . چهار باغ ۳۰
- ۱-۴-۲ . بازتاب فرهنگ در صورت فضای معماری ۳۲
- ۲-۴-۲ . عدد چهار و ویژگی های آن ۳۲
- ۳-۴-۲ . پیشینه تاریخی چهار باغ ۳۴
- ۴-۴-۲ . تعریف چار باغ (چهار باغ) ۳۵
- ۵-۴-۲ . اولین طرح چهار باغ ۳۶
- ۶-۴-۲ . تاثیر الگوی بصری چهار باغ بر جهان ۳۷

فصل سوم : عناصر ، اجزا و ویژگیهای باغ ایرانی

- ۱-۳ . عناصر اصلی باغ ایرانی ۳۹
- ۱-۱-۳ . زمین ۳۹
- ۲-۱-۳ . آب ۴۱
- ۱-۲-۱-۳ . آبرسانی باغ ایرانی ۴۲
- ۲-۲-۱-۳ . سلسله مراتب حضور آب در باغ ۴۲
- ۳-۲-۱-۳ . صورتهای مختلف استفاده از آب در باغ ایرانی ۴۵
- ۱-۳-۲-۱-۳ . حوض و استخر(آبنما) ۴۵
- ۲-۳-۲-۱-۳ . آب جاری ۵۰
- ۳-۳-۲-۱-۳ . آبشار ۵۱
- ۴-۳-۲-۱-۳ . فواره ۵۲
- ۴-۲-۱-۳ . نحوه ظهور آب در باغ ایرانی ۵۷
- ۱-۴-۲-۱-۳ . آب بر روی دو محور اصلی (چهار باغ ها) ۵۷
- ۲-۴-۲-۱-۳ . آب بر روی محور طولی (باغهای مستطیل شکل) ۵۸

- ۵۸..... ۳-۴-۲-۱-۳ . باغ های مطبق
- ۵۹..... ۴-۴-۲-۱-۳ . باغ - آب
- ۶۰..... ۵-۴-۲-۱-۳ . باغ - چشمه
- ۶۲..... ۳-۱-۳ . گیاهان
- ۶۲..... ۱-۳-۱-۳ . درختان
- ۶۲..... ۱-۱-۳-۱-۳ . درختان سایه دار
- ۶۴..... ۲-۱-۳-۱-۳ . درختان محصول دار
- ۶۴..... ۲-۳-۱-۳ . بوته ها
- ۶۵..... ۳-۳-۱-۳ . گل های تزئینی
- ۶۶..... ۴-۳-۱-۳ . نظام کاشت در باغ ایرانی
- ۷۸..... ۴-۱-۳ . فضا
- ۸۰..... ۲-۳ . عناصر معماری باغ ایرانی
- ۸۰..... ۱-۲-۳ . دیوار باغ
- ۸۳..... ۲-۲-۳ . ورودی (عمارت سر در) باغ
- ۸۵..... ۳-۲-۳ . کوشک (عمارت اصلی) باغ
- ۸۸..... ۱-۳-۲-۳ . مکان استقرار کوشک در باغ ایرانی
- ۹۰..... ۲-۳-۲-۳ . انواع پلان کوشک در باغ ایرانی
- ۹۱..... ۳-۳ . عناصر تزئینی و روشنایی باغ ایرانی
- ۹۲..... ۴-۳ . ویژگیهای باغ ایرانی
- ۹۲..... ۱-۴-۳ . هندسه باغ ایرانی
- ۹۴..... ۲-۴-۳ . حس مکان در باغ ایرانی
- ۹۷..... ۳-۴-۳ . دید و منظر در باغ ایرانی
- ۱۰۰..... ۴-۴-۳ . تضاد با محیط اطراف
- ۱۰۱..... ۵-۴-۳ . تناسب در باغ ایرانی
- ۱۰۱..... ۶-۴-۳ . سلسله مراتب در باغ ایرانی
- ۱۰۱..... ۷-۴-۳ . تقارن
- ۱۰۲..... ۸-۴-۳ . مرکزیت

- ۱۰۲..... ۹-۴-۳ . ریتم
- ۱۰۲..... ۱۰-۴-۳ . تنوع در وحدت ، وحدت در تنوع
- ۱۰۳..... ۱۱-۴-۳ . رنگ در باغ ایرانی
- ۱۰۵..... ۱۲-۴-۳ . مسیر و محور در باغ ایرانی
- ۱۰۶..... ۱۳-۴-۳ . پرندگان در باغ ایرانی
- ۱۰۶..... ۵-۳ . گونه شناسی باغ ایرانی
- ۱۰۶..... ۱-۵-۳ . انواع باغ بر اساس خصوصیات کارکردی
- ۱۰۶..... ۱-۱-۵-۳ . باغ میوه
- ۱۰۷..... ۲-۱-۵-۳ . باغ سکونتگاهی
- ۱۰۸..... ۳-۱-۵-۳ . باغ سکونتگاهی - حکومتی
- ۱۰۸..... ۴-۱-۵-۳ . باغ حکومتی
- ۱۰۹..... ۵-۱-۵-۳ . باغ - مزار
- ۱۱۰..... ۲-۵-۳ . انواع باغ بر اساس خصوصیات کالبدی
- ۱۱۰..... ۱-۲-۵-۳ . باغ واقع در محیط های هموار
- ۱۱۱..... ۲-۲-۵-۳ . باغ واقع در روی تپه
- ۱۱۲..... ۳-۲-۵-۳ . باغ آبی
- ۱۱۳..... ۴-۲-۵-۳ . باغ - خانه
- ۱۱۴..... ۵-۲-۵-۳ . باغ واقع در کنار رودخانه
- ۱۱۵..... ۶-۳ . ساختار باغ ایرانی

فصل چهارم : سیر تحول تاریخی باغ در ایران (پس از اسلام)

- ۱۱۷..... ۱-۴ . سده های نخستین پس از اسلام
- ۱۱۸..... ۲-۴ . دوره مغول
- ۱۱۹..... ۱-۲-۴ . باغهای تیموری
- ۱۲۰..... ۲-۲-۴ . مشخصه های باغ های تیموری
- ۱۲۱..... ۳-۴ . خاندان صفوی

- ۱۲۱..... ۱-۳-۴ . باغهای صفوی (شاه عباسی)
- ۱۲۹..... ۲-۳-۴ . ویژگیهای باغهای صفوی
- ۱۳۰..... ۴-۴ . دوره زندیه
- ۱۳۰..... ۱-۴-۴ . باغهای زندیه
- ۱۳۳..... ۵-۴ . حکومت قاجاریه
- ۱۳۴..... ۱-۵-۴ . باغهای قاجاری
- ۱۴۳..... ۱-۱-۵-۴ . باغ فرمانیه
- ۱۴۶..... ۳-۵-۴ . ویژگیهای باغهای قاجاری
- ۱۴۷..... ۶-۴ . باغسازی در دوره پهلوی

فصل پنجم : نگاهی به وضعیت باغسازی ایرانی در دوران معاصر

- ۱۴۹..... ۱-۵ . عوامل تخریب باغها در دوران معاصر
- ۱۵۰..... ۲-۵ . بحران هویت باغ ایرانی در فضای سبز معاصر
- ۱۵۳..... ۳-۵ . نمونه هایی از باغ سازی مبتنی بر اصول باغ ایرانی
- ۱۵۳..... ۱-۳-۵ . باغ نیاوران (فرهنگسرای نیاوران کنونی)
- ۱۵۸..... ۲-۳-۵ . باغ یوسف آباد (پارک شفق کنونی)
- ۱۶۴..... ۳-۳-۵ . باغ گلها
- ۱۷۰..... ۴-۵ . ره یافتهایی در طراحی باغ ایرانی معاصر
- ۱۷۳..... ۵-۵ . جمع بندی و نتیجه گیری

فصل ششم : بررسی جغرافیائی و اقلیمی و معرفی سایت

- ۱۷۴..... ۱-۶ . شناخت منطقه ای سایت
- ۱۷۴..... ۱-۱-۶ . مختصری از تاریخچه و جغرافیای تهران
- ۱۷۶..... ۲-۱-۶ . موقعیت جغرافیایی تهران
- ۱۷۷..... ۳-۱-۶ . مختصری از تاریخچه شمیرانات
- ۱۷۹..... ۴-۱-۶ . شرایط اقلیمی تهران

- ۱۸۰..... ۱-۴-۱-۶ . میزان بارش
- ۱۸۰..... ۲-۴-۱-۶ . دمای هوا
- ۱۸۱..... ۳-۴-۱-۶ . رطوبت نسبی
- ۱۸۱..... ۴-۴-۱-۶ . روزهای یخبندان
- ۱۸۱..... ۵-۴-۱-۶ . جهت باد
- ۱۸۲..... ۶-۴-۱-۶ . جهت تابش نور خورشید
- ۱۸۳..... ۵-۱-۶ . جاذبه های منطقه
- ۱۸۳..... ۱-۵-۱-۶ . جاذبه های تاریخی _ مذهبی
- ۱۸۴..... ۱-۱-۵-۱-۶ . باغ ملک التجار در گلاب دره
- ۱۸۴..... ۱-۱-۱-۵-۱-۶ . ملک التجار طهران
- ۱۸۶..... ۲-۱-۱-۵-۱-۶ . تاریخچه باغ ملک
- ۱۸۸..... ۳-۱-۱-۵-۱-۶ . حکایت آتش سوزی های باغ
- ۱۹۰..... ۴-۱-۱-۵-۱-۶ . باغ ملک در فهرست آثار ملی
- ۱۹۲..... ۵-۱-۱-۵-۱-۶ . عملکرد شهرداری منطقه یک
- ۱۹۳..... ۶-۱-۱-۵-۱-۶ . سرنوشت باغ ملک
- ۱۹۴..... ۲-۵-۱-۶ . جاذبه های گردشگری
- ۱۹۶..... ۲-۶ . شناخت محدوده سایت مورد طراحی
- ۱۹۶..... ۱-۲-۶ . موقعیت محدوده طرح
- ۱۹۹..... ۲-۲-۶ . حوزه فراگیر یا تاثیر گذار بر محدوده طرح
- ۲۰۰..... ۳-۲-۶ . شیب و ارتفاع محدوده طرح (توپوگرافی)
- ۲۰۲..... ۴-۲-۶ . دسترسی وضع موجود
- ۲۰۳..... ۵-۲-۶ . پارکینگ وضع موجود
- ۲۰۳..... ۶-۲-۶ . پتانسیل های تاریخی سایت
- ۲۰۸..... ۱-۶-۲-۶ . قصر ملک
- ۲۰۹..... ۷-۲-۶ . پتانسیل های طبیعی سایت
- ۲۱۰..... ۸-۲-۶ . گیاهان موجود در سایت
- ۲۱۲..... ۹-۲-۶ . دید و منظر

۲۱۴.....	۳-۶. نتیجه گیری
۲۱۴.....	۱-۳-۶. بررسی کمبودها و ارایه راه حل
۲۱۵	۲-۳-۶. نکات مثبت سایت
۲۱۶.....	۴-۶. روند طراحی
۲۲۴.....	۷. منابع و ماخذ
۲۲۴.....	منابع فارسی
۲۲۸	منابع اینترنتی
۲۳۰.....	ضمیمه : واژه ها و اصطلاحات مرتبط با باغ
۲۳۵.....	چکیده انگلیسی

فهرست عکسها و نقشه ها

- تصویر (۱-۱) : xvarnah ، منظره عرفانی ۶
- تصویر (۲-۱) : عکس هوایی پاسارگاد ۱۱
- تصویر (۳-۱) : نقشه محل پاسارگاد ۱۳
- تصویر (۴-۱) : کنده کاری قرن پنجم قبل از میلاد از قسمت شمال کاخ آپادانا در تخت جمشید ... ۱۴
- تصویر (۵-۱) : نقشه باغ سلطنتی پاسارگاد ۱۶
- تصویر (۶-۱) : پرسپکتیو بازسازی شده باغ پاسارگاد ۱۶
- تصویر (۷-۱) : آبروی باغ پاسارگاد ۱۷
- تصویر (۸-۱) : بازآفرینی کاخ اردشیر در شوش ۱۹
- تصویر (۹-۱) : نقشه بهیستون (معروف به بیستون) ۲۲
- تصویر (۱۰-۱) : نقشه کاخ و باغ های عمارت خسرو پرویز دوم در نزدیکی قصر شیرین ۲۳
- تصویر (۱۱-۱) : بازآفرینی دورنمایی از مجتمع عمارت خسرو ۲۳
- تصویر (۱۲-۱) : نقشه و بازآفرینی محل کاخ تاق کسری در کنار رود دجله در شهر تیسفون ۲۴
- تصویر (۱-۳) : تاثیر شیب زمین در شکل گیری باغ تخت شاهزاده ماهان ۴۰
- تصویر (۲-۳) : تصویری از شیوه ساخت قنات و چاه های دستی آن ۴۳
- تصویر (۳-۳) : مقطع طولی یک قنات از کوه ها تا نقطه ای که آب در یک باغ بالامی آید ۴۳
- تصویر (۴-۳) : نقشه سلسله مراتب حضور آب و شکل حرکت آن در باغ فین کاشان ۴۵
- تصویر (۵-۳) : آبنمای باغ چهلستون اصفهان ۴۶
- تصویر (۶-۳) : انعکاس بنا در آبنمای مقابل آن، باغ فرمانیه ۴۶

- تصویر (۷-۳) : چند نمونه از حوضهای ایرانی ۴۷
- تصویر (۸-۳) : کاشیهای آبی رنگ کف جوی آب باغ فین کاشان ۴۸
- تصویر (۹-۳) : حوض باغ قدمگاه ، لبه از سطح حوض کمی بالاتر قرار دارد ۴۸
- تصویر (۱۰-۳) : قرار دادن گل سرخ در روی آب استخر برای تزئین ۴۹
- تصویر (۱۱-۳) : حوض هشت و شانزده ضلعی باغ دولت آباد یزد ۵۰
- تصویر (۱۲-۳) : حرکت آب در جوی باغ فین کاشان ۵۱
- تصویر (۱۳-۳) : ریزش آبشار گونه آب در باغ شاهزاده ماهان ۵۲
- تصویر (۱۴-۳) : سنگ کف آبشار یا نقش سینه کبکی در باغ دولت آباد یزد ۵۲
- تصویر (۱۵-۳) : فواره‌های آبنمای مقابل شاهنشین باغ فین کاشان ۵۳
- تصویر (۱۶-۳) : مجسمه آبفشان در کاخ چهلستون اصفهان ۵۴
- تصویر (۱۷-۳) : فواره سفالی لعابدار باغ فین کاشان ۵۵
- تصویر (۱۸-۳) : فواره آبنمای جنوب کاخ ملت در باغ سعد آباد به فرم فواره های اروپایی (بلند) ۵۶
- تصویر (۱۹-۳) : نمایش حرکت آب در آب گردان باغ ایرانی ۵۶
- تصویر (۲۰-۳) : نحوه ظهور آب در باغ فین کاشان ۵۷
- تصویر (۲۱-۳) : نحوه ظهور آب در باغ چهلستون اصفهان ۵۸
- تصویر (۲۲-۳) : نحوه ظهور آب در باغ ماهان کرمان ۵۹
- تصویر (۲۳-۳) : نحوه ظهور آب در باغ شاهگلی تبریز ۵۹
- تصویر (۲۴-۳) : نحوه ظهور آب در باغ عباس آباد بهشهر ۶۰
- تصویر (۲۵-۳) : ردیف درختان چنار سایه انداز در دو سوی محور اصلی باغ فرمانیه ۶۳
- تصویر (۲۶-۳) : ردیف درختان سرو ناز در باغ ارم شیراز ۶۳
- تصویر (۲۷-۳) : گل سرخ ایران ۶۴

- تصویر (۲۸-۳) : نقاشی گل نرگس و زنبق ۶۵
- تصویر (۲۹-۳) : نحوه درختکاری در یک کرت مربع ۶۸
- تصویر (۳۰-۳) : میان کرت باغ فرمانیه ۶۹
- تصویر (۳۱-۳) : ردیف درختان کاج مشعلی در دو سوی محور اصلی باغ دولت آباد یزد ۷۰
- تصویر (۳۲-۳) : نحوه قرارگیری درختان در مقطع طولی خیابان اصلی باغ ۷۰
- تصویر (۳۳-۳) : کرت های درختان انار ۷۲
- تصویر (۳۴-۳) : شکل قرار گیری درختان در باغ ایرانی ۷۳
- تصویر (۳۵-۳) : گلزار گل در دو سوی پیاده روی اصلی منتهی به کلاه فرنگی باغ ارم شیراز ۷۴
- تصویر (۳۶-۳) : خرنند آجر بصورت کلاغ پر در کنار باغچه باغ فرمانیه ۷۵
- تصویر (۳۷-۳) : قسمت‌های مختلف باغ ایرانی ۷۶
- تصویر (۳۸-۳) : نقشه ای از یک چهار باغ معمولی طبق شرحی که ارشاد الزراعه داده بود ۷۸
- تصویر (۳۹-۳) : دیوار باغ فرمانیه ۸۱
- تصویر (۴۰-۳) : دیوار و برج باغ فین کاشان ۸۱
- تصویر (۴۱-۳) : واحه باغ شاهزاده ماهان در میان کویر ۸۲
- تصویر (۴۲-۳) : حاشیه دور فرش ایرانی ۸۳
- تصویر (۴۳-۳) : عمارت سر در باغ شاهزاده ماهان ۸۴
- تصویر (۴۴-۳) : سر در ورودی جنوبی باغ سعد آباد ۸۴
- تصویر (۴۵-۳) : گوشک باغ ارم شیراز ، باغ فین کاشان ، باغ چهلستون اصفهان و باغ فرمانیه ۸۵
- تصویر (۴۶-۳) : چینی خانه مقبره شیخ صفی الدین اردبیلی در اردبیل ۸۶
- تصویر (۴۷-۳) : تخت‌های چوبی در زیر سایه درختان سرو، باغ دولت آباد یزد ۸۷
- تصویر (۴۸-۳) : نقشه باغ دلگشا شیراز ۸۸

- تصویر (۳-۴۹) : چهار نحوه قرارگیری کوشک در محوطه باغ ۸۹
- تصویر (۳-۵۰) : بخشی از تزیینات داخل عمارت باغ فرمانیه ۹۱
- تصویر (۳-۵۱) : تابلوی کاشی کاری روی دیواری از باغ نیاوران ۹۱
- تصویر (۳-۵۲) : استفاده از هندسه در نقشه باغهای ایرانی ۹۳
- تصویر (۳-۵۳) : مقایسه مکانیت در خانه درون گرای ایرانی و باغ ایرانی ۹۵
- تصویر (۳-۵۴) : دید از بالای عمارت سر در باغ شاهزاده ماهان به داخل باغ ۹۷
- تصویر (۳-۵۵) : باز بودن چشم انار اصلی به شکل مستطیل در باغ فرمانیه ۹۸
- تصویر (۳-۵۶) : دید پرسپکتیو یک نقطه ای در باغ فین کاشان ۹۹
- تصویر (۳-۵۷) : مقایسه تضاد در محیط پیرامون باغ ایرانی و باغ اروپایی ۱۰۰
- تصویر (۳-۵۸) : گل‌های رنگارنگ در باغ ارم شیراز ۱۰۳
- تصویر (۳-۵۹) : تغییر رنگ درختان چنار در باغ پهلوان پور یزد ۱۰۳
- تصویر (۳-۶۰) : کاشیهای فیروزه ای رنگ جوی آب باغ فین کاشان ۱۰۴
- تصویر (۳-۶۱) : کوشک سفید رنگ با زمینه درختان تیره ، باغ شاهزاده ماهان ۱۰۴
- تصویر (۳-۶۲) : مسیرهای دو سوی آبمای باغ دولت آباد یزد ۱۰۵
- تصویر (۳-۶۳) : منظری از باغ قدمگاه نیشابور ۱۰۹
- تصویر (۳-۶۴) : نقشه باغ ارم شیراز ۱۱۰
- تصویر (۳-۶۵) : باغ تخت شیراز (باغ تخت قراچه) ۱۱۱
- تصویر (۳-۶۶) : نقشه باغ شاه گلی (ائل گلی) تبریز ۱۱۲
- تصویر (۳-۶۷) : باغ امیر طبس ، نمونه ای از یک باغ - خانه ۱۱۳
- تصویر (۴-۱) : تلفیق فضای خارج (باغ) با فضای داخل (بنا) در باغ چهلستون ۱۲۲
- تصویر (۴-۲) : نقشه باغ چهلستون ۱۲۲

- تصویر (۳-۴) : نقشه محدوده چهار باغ و میدان نقش جهان ۱۲۴
- تصویر (۴-۴) : نقشه مجموعه باغهای اشرف ۱۲۶
- تصویر (۵-۴) : نقشه باغ فین کاشان ۱۲۷
- تصویر (۶-۴) : نقشه و دور نمایی از تاج محل در هندوستان ۱۲۸
- تصویر (۷-۴) : باغ نشاط در کشمیر ۱۲۹
- تصویر (۸-۴) : نقشه باغ نظر شیراز ۱۳۱
- تصویر (۹-۴) : منظره ای از باغ نظر و عمارت کلاه فرنگی آن ۱۳۱
- تصویر (۱۰-۴) : نقشه باغ گلشن شیراز (معروف به باغ عقیق آباد) ۱۳۲
- تصویر (۱۱-۴) : نقشه ای از قصر قاجار و باغهای آن که مساحت پنجاه هکتار را می پوشاند ۱۳۵
- تصویر (۱۲-۴) : منظره ای از قصر قاجار ۱۳۵
- تصویر (۱۳-۴) : منظره ای از باغ و قصر عشرت آباد ۱۳۷
- تصویر (۱۴-۴) : منظره ای از باغ و قصر دوشان تپه (قصر فیروزه در فرح آباد) ۱۳۷
- تصویر (۱۵-۴) : منظره ای از باغ و قصر کامرانیه ۱۳۸
- تصویر (۱۶-۴) : محور آب و پایه های آجری گلدانها ۱۴۰
- تصویر (۱۷-۴) : ردیف گلدانهای گل در کنار مسیر باغ فرمانیه ۱۴۰
- تصویر (۱۸-۴) : سردر باغ سلطنت آباد ۱۴۱
- تصویر (۱۹-۴) : مجسمه فرشته آزادی در باغ معیر الممالک ۱۴۲
- تصویر (۲۰-۴) : پوشاندن ایوان عمارت باغ فرمانیه با پرده (عکس قدیمی) ۱۴۲
- تصویر (۲۱-۴) : استخر باغ فرمانیه ۱۴۳
- تصویر (۲۲-۴) : عمارت باغ فرمانیه ۱۴۴
- تصویر (۲۳-۴) : نقشه باغ فرمانیه ۱۴۵